

Komplikace endodontického ošetření

Komplikace endodontického ošetření máme trojího typu:

- Komplikace při opracování kořenového kanálku
- Komplikace okolních periapikálních tkání
- Komplikace vzdálené

Komplikace při opracování kořenového kanálku

Komplikace nastávají především u zakřivených kanálků

Zippering a elbow efekt

Zippering vzniká při nadměrném rozšíření až proříznutí apexu hrotovou částí nástroje. Následně vzniká elbow efekt, což je zúžení a neopracované místo nad tímto rozšířením (nad zipperingem). Příčinou je nejčastěji:

- rotace nástroje v zahnutém kanálku
- při lineárním pohybu
- nedostatečně předehtým nástrojem a jeho snahou o napřímení

Ledging

Ledging je zářez ve stěně kořenového kanálku vytvořený hrotem nástroje, znemožňující ošetření jeho zbylé části. Nejčastější příčinou je:

- nástroj není dostatečně předeht
- není průběžně kontrolována pracovní délka nástroje

Nástroj pak má tendenci neustále zájždět do nesprávného směru a zbylý kanálek je čím dál více obliterován detritem. Řešením je předehtnutí špičky nástroje a jemnými kývavými pohyby se snažíme zasunout nástroj po vnitřní stěně kanálku.

Stripping

Stripping je prošoupání stěny kořenového kanálku na vnitřní stěně zakřivení. Vzniká hlavně u mesiálních kořenů dolních molárů nástrojem, který nebyl předehtnutý. Řešením je vytvoření situačního snímku, dále lehce ztupíme břity na vnitřním oblouku předehtnutého pilníčku.

Via falsa

Via falsa je perforace stěny kořenového kanálku. Příčinou je:

- nešetrné použití rotačních nástrojů v kk zvláště pak při „trepanaci apexu“
- rotační nástroje s ostrou aktivní špičkou

Transportace kanálků

Transportace vzniká, když je kořenový kanálek v důsledku opracování v kořenu posunut oproti původnímu průběhu. Příčinou bývá nejčastěji lineární metoda opracování.

Zalomení nástroje

Zalomení způsobí obliteraci kořenového kanálku nástrojem. Příčinou je:

- rotace nástrojem který není k této technice uzpůsobený (H-filem)
- poškozený nástroj, opotřebovaný, přesterilizovaný

Zátka

Zátka je nahromadění detritu před foramen fiziologicum. Zátka je možnou příčinou některých předchozích stavů, tak i vlastní komplikací. Vzniká při:

- nedostatečné průběžné rekapitulaci pracovní délky při opracování
- především u lineární techniky

Odstranění je u zahnutých kořenových kanálků obtížné, u rovných je to snadnější. H-filem nebo K-filem podstatně menší velikosti jako průměr kořenového kanálku se snažíme zátku navrtat a po malých kouscích ji odstraňovat. Je to časově náročné, proto se snažíme průběžně často rekapitulovat a vyplachovat.

Komplikace okolních periapikálních tkání

Komplikace při vyplachování kořenového kanálku

- přetlačení výplachové tekutiny NaOCl – přes apex se dostane do periapikální tkáně a způsobí bolest a otok
- přetlačení výplachové tekutiny H₂O₂ – z peroxidu se dostane bublinka do tkání a způsobí emfyzém

Komplikace při aplikaci hydroxidu vápenatého

- přeplnění – dojde k nekróze okolních tkání
- aplikace formokresolu – je alergenní, toxický, kancerogenní

Komplikace vzniklé při plnění

Není-li výplň hermetická:

- proudění tekutiny mezi periodonciem a kanálkem – dochází k uvolnění sealeru, uvolňování nečistot, iritaci periapikálních tkání
- chronická periodontitis a resorpce kosti – velikost projasnění závisí na virulenci, obranyschopnosti, velikosti netěsnosti

Komplikace vzdálené

Aspirace (vdechnutí) nástroje

Musíme okamžitě transportovat pacienta na RTG plic. Z hlavního bronchu lze nástroj bronchoskopicky odstranit, pokud ale projde až do plic, je nutná resekce plíce.

Aglutice (polknutí) nástroje

Může dojít k perforaci jícnu i srdce → arytmie, smrt.

Nástroj se většinou hlídá použitím RTG, gastrokopií. Pacient požívá hutnou stravu (zelí, brambory).

Bakteriémie

Při endodontickém ošetření otevíráme krevní řečiště → hrozí bakteriémie. U pacientů s oslabenou obranyschopností, po endokarditidě, s umělou chlopní a imunosupresovanými antibiotické krytí 1 hod před zákrokem 2 - 3g širokospektrého penicilinu.

Odkazy

Související články

- Endodontické ošetření

Použitá literatura

- PEŘINKA, Luděk. *Základy klinické endodoncie*. 2. vydání. vydavatel, 2009. 0 s. ISBN 978-80-903876-8-3.
- PEŘINKA, Luděk. *Komplikace endodoncie* [přednáška k předmětu Konzervační zubní lékařství, obor Zubní lékařství, 1. LF UK]. Praha. letní semestr.